

Slovo k povzbuzení na neděli 10. května 2020, na Pátou neděli velikonoční ...
Biblická čtení: Sk 6,1-7; Ž 33; 1Petr 2,4-9; Jan 14,1-12

Milé sestry, milí bratři,

máme již pátou neděli velikonoční. Celá velikonoční doba se pomalu přehoupla do své druhé poloviny, za jedenáct dnů, dá-li Bůh, oslavíme nanebevstoupení Páně, za tři týdny, desátý den po nanebevstoupení, pak slavnost Letnic, seslání Ducha svatého. Můžeme to vzít jako příležitost k určité reflexi, jak jsme celý dosavadní velikonoční čas – ve vší jeho letošní jinakosti – duchovně prožili, nakolik uplynulých téměř třicet dnů se pro nás stalo časem setkání se zmrtvýchvstalým Pánem Ježíšem v různých podobách jeho přebývání a působení mezi námi, jak jsme i za změněných podmínek prožívali vztah s ním, nakolik nás setkávání s ním mělo naději konkrétně proměňovat...

To vše se může stát předmětem našeho soukromého zpytování svědomí. Společně zkusme opět zaměřit svou pozornost na čtení biblická z dnešní mešní liturgie.

V prvním z nich ze Skutků apoštolů slyšíme o volbě a ustanovení prvních sedmi jáhnů jakožto apoštolských pomocníků a „služebníků stolu“ (proto je od počátků církve zvláštní součástí jáhenské služby také služba charitativní).

Ve čtení druhém máme před sebou krásnou pasáž, krásný obraz z Prvního listu Petrova o Kristu, který je úhelným kamenem, a o nás, kteří se máme stát živými kameny Boží stavby na tomto úhelném kameni postavené. Přijetí úhelného kamene je naší cestou k stání se kamenem živým, součástí živé Boží stavby.

Evangelium je z Kristovy velké řeči na rozloučenou podle Janova sepsání, z řeči, kterou Pán Ježíš pronáší bezprostředně po poslední večeři. Celá tato řeč bývá také označována za jakýsi Ježíšův testament, protože v ní zaznívají z Kristových úst ty nejdůležitější pravdy ohledně Kristova přebývání mezi námi po nanebevstoupení, potažmo seslání Ducha svatého, a ohledně našeho následování Pána Ježíše. Řeč na rozloučenou spolu s Kristovou velekněžskou modlitbou, do níž ústí, je tak přípravou na dobu církve, je zjevením a vyjádřením, jak chce Pán Ježíš zůstat mezi námi a v nás a jak my jsme zváni zůstat v něm. A tak zkusme právě pod tímto zorným úhlem se zaměřit na dnešní úryvek. S radostným vědomím, že Kristův testament je adresován nám všem.

Nejprve zaznívá z Ježíšových krásná útěcha, která je jeho odpovědí na rozrušení učedníků po oznámení Jidášovy zrady a vlastního ukřižování: „Ať se vaše srdce nechvěje! Věřte v Boha, věřte i ve mne. V domě mého Otce je mnoho příbytků.“ Skutečná Boží útěcha spočívá i v tom, že víra v Krista otevírá lidské srdce Bohu, dává poznat Otce a následovat jeho Syna a že součástí víry v Krista je i víra ve věčnost. To vše Božsky utěšuje a je od sebe neoddelitelné: spojení s Bohem skrze Krista i víra ve věčnost. V obojím nacházíme útěchu především ve chvílích těžkých a bolestných, ve chvílích různých soužení, nebezpečí, nespravedlnosti, nepřijetí, ztrát, ale i ve chvílích velkých a těžkých rozhodnutí, anebo v situacích blížící se smrti nebo „jen“ ohrožení života, našeho či našich blízkých. Tehdy vnímání Boží blízkosti a víra ve věčnost jsou skutečnou útěchou a také Božím světlem ke správnému rozhodnutí. Velikonoční doba setkávání se se Zmrtvýchvstalým je svědectvím a potvrzením, že tato útěcha není marná a planá.

Dalším momentem dnešního úryvku je to, co se vlastně v různých obměnách prolíná celým evangeliem, zvláště tím podle Janova sepsání: Je to společenství s Kristem, u Jana přímo „prebývání“ Krista v nás a nás v něm, vzájemné „zůstávání“, které má moc přenést člověka do Boha a do věčnosti. Společenství, které nikdo a nic nemá sílu přerušit, nedovolí-li to člověk sám. Společenství, které je živé tehdy, když Pán Ježíš se pro nás stane „cestou, pravdou a životem“. Cestou našeho života, jeho směrem a tvarem určenými evangeliem. Pravdou, kdy hlavním kritériem životní moudrosti, pravdy života, dobrého a zlého, se stane Ježíšovo slovo. A životem ve smyslu, že náš vztah k Ježíšovi bude stále více opravdu tím

prvním a vše určujícím vztahem naší celé existence, vztahem, který dává ke všem ostatním vztahům Boží dobrou sílu, počátek, obsah, směr a cíl.

Třetím takovým momentem je zaslíbení konání dokonce větších skutků, než konal sám Pán Ježíš. O tom, jak těmto Kristovým slovům snad rozumět – tak, že člověk je zván, aby Boží milostí konal to, co jeho lidství přesahuje, tedy skutečně věřil, doufal a miloval, a to po vzoru samotného Krista – jsme se snažili rozjímat již včera (a tak to dnes už můžeme přejít).

Víra v Pána Ježíše jako Božího Syna, víra ve věčnost, naděje na ni, společenství s Pánem Ježíšem, přátelství s ním a vnímání působení Boží milosti v našem životě – a samozřejmě ještě mnohem víc, co k našemu následování Pána Ježíše patří – to vše by nás mělo těšit, přinášet nám radost. Ne nějakou povrchní a pomíjivou, ale radost vnitřní, která se kryje s vnitřní útěchou. S útěchou, že jsme milováni samotným Bohem, Kristem a že to nám vlastně stačí. Je to ona „útěcha bez příčiny“ (*consolatio sine causa*), jak tento stav srdce člověka nazývá sv. Ignác z Loyoly, „útěcha bez příčiny“, která je darem Božím a zároveň znamením, že se snažíme Pána Ježíše aspoň trochu opravdu následovat a že on – i navzdory našim slabostem, chybám a pádům – je opravdu tím prvním a posledním, *alfou* i *omegou* v našem životě. Protože lidské duši, která se takto snaží a Kristu se otevře, Bůh tuto útěchu prostě chce dát...

Abychom si ji mohli snad trochu představit, tak tato útěcha není nepodobná vnitřní radosti z dobrých mezilidských vztahů, ze vztahů krásných přátelství, manželství, bratrství a sesterství. Ne nadarmo nejjedinečnější z těchto vztahů – vztah manželský – je už biblickým obrazem vztahu duše a Krista. Samozřejmě s tím, že vztah k Pánu a tím pádem radost a útěcha z něj je mnohem jistější, protože ten druhý – Bůh – nás nemůže zklamat.

A tak jestliže už dobré mezilidské (horizontální) vztahy dokáží náš život prozářit, o co víc to platí o našem základním vztahu vertikálním, o našem vztahu k Bohu, s Pánem Ježíšem. A jestliže do našich pozemských vztahů musíme také investovat, tak i do vztahu s Bohem. Ne že by Kristus naši nějakou investici potřeboval, ten nás miluje Božsky a nepodmíněně, ale my tuto vlastní investici potřebujeme pro přijetí Kristovy lásky, jeho útěchy. A právě rostoucí vnitřní útěcha je znamením, že skutečně investujeme a že investujeme správně.

A nejde jen o nás, ale samozřejmě i o celý mikrosvět, do něhož jsme vrženi: čím více Boží útěchy a radosti v nás bude, tím snadněji budeme konat dobro a radost a útěchu rozdávat dál.

Z letošní – tak v mnohém jiné – velikonoční doby, která je pro takovouto investici jistě „dobou příhodnou“, nám zbývají ještě tak dvě pětiny...